

MIHAI ANDRITOIU / GETTY

Com es viu sent 'escriptor català de l'any'?

◆◆◆◆◆ Maria Barbal

Amb el suport de la NACS (North American-Catalan Society) i, principalment, amb fons del Hood College, l'escriptora Roser Caminals va crear el projecte *Escriptor català de l'any*. Un grup de professors, socis de la NACS, elegeixen un autor català del qual els estudiants, com a mínim, llegiran una obra en traducció anglesa o castellana i, al cap d'uns mesos, l'autor realitza una gira per universitats nord-americanes. La persona convidada visita les classes dels estudiants lectors i, a més a més, en cada universitat, s'organitzen actes oberts al públic, on hi acostuma a haver una presentació de l'autor, lectura d'unes pàgines de l'obra escollida i/o ponència sobre un tema literari i col·loqui.

En el meu cas, la proposta ha coincidit amb el trentè aniversari de *Pedra de tartera*, traduïda a l'anglès per Laura McGloughlin i Paul Mitchell i publicada el 2010 per l'editorial londinenca Peirene, i la meua visita ha tingut lloc la primera quinzena de l'abril passat.

Quatre universitats, quatre experiències diferents. En el record, allò que les iguala és l'amabilitat de les persones que m'han acollit durant la meua estada.

Hood College és una universitat privada de la ciutat de Frederick (Ma-

ryland) on fa molts anys que la novel·lista catalana Roser Caminals treballa de professora de literatura espanyola. És un espai ideal. A l'aula ens esperaven una dotzena d'estudiants entre vint i vint-i-dos anys. Havien llegit *Canto rodado*, la traducció de *Pedra de tartera* feta per Anna Maria Moix, la qual, com Carme Riera i Alfred Bosch, va visitar també el Hood College. Després d'una introducció, es van succeir preguntes sobre escriptura, sobre la novel·la i sobre Catalunya. Al cap d'una bona estona, la majoria de les alumnes es van sumar a la sala de la ponència, amb professors i també catalans i catalanòfils, alguns dels quals van venir de Washington, fins a arribar a una vuitantena de persones. Val a dir que la professora Caminals, prèviament, va saber suscitar-ne l'interès.

Cap a Nova York

Des de Frederick vaig fer una visita a Antietam, on un dia de batalles entre soldats del nord i sudistes durant la guerra civil americana va acabar amb 23.000 morts. De Frederick em queda sobretot el record de la calma dels seus carrers amples i nets, de les punxes de les diverses esglésies i

"M'ENVOLTAVEN PERSONES QUE HAVIEN LLEGIT MOLT I QUE GAUDIEN DE LA LITERATURA"

SCOTT CHASSEROT

de les rengleres de narcisos florits aquí i allà, però, per damunt de tot, el de la cordialitat del matrimoni Heath.

L'hotel a Nova York era a la mateixa plaça que la sala del Centre Juan Carlos I on havia de presentar la ponència. Hores abans, vam trobar-nos amb la catalanòfila Mary Ann Newman, la qual m'havia de presentar. Vam acordar llegir fragments de la novel·la en anglès i català i seguir amb preguntes basades en la meua ponència. El públic estava format per universitaris que fan estudis de literatura, per professors, entre els quals va destacar

Jo Labanyi, que havia llegit la meua darrera novel·la i em va permetre referir-m'hi, i per dues dones catalanes, la periodista Laura Calçada, que fa un any i mig que és a Nova York, i la jubilada Maria Rosa Robaina, que porta més de mitja vida en aquesta capital. En acabat, els gratacels il·luminats, la conversa càlida mentre compartíem el sopar amb Newman i els seus amics, van acolorir el barri immens de Manhattan dins d'una ciutat inacabable i variadíssima, que sempre em deixa el desig de conèixer-la millor.

Mònica Marcos-Llinàs, de Mallorca, fa anys que viu a la ciutat de Colúmbia i treballa a la Universitat de Missouri. Un cop al mes un grupet de catalans es reuneixen i és un d'ells, l'investigador Jaume Padilla, qui ens va oferir un sopar el dia de la meua arribada, diumenge. Les seves filletes parlen català amb el pare i anglès amb Raneat Cohen, la mare.

El campus té uns trenta-vuit mil estudiants. Consta de grans edificis, entre els quals el pavelló esportiu i un d'estil neogòtic, on tindrà lloc el simposi. Hi ha un hospital, menjadors, residències i més. El matí de dilluns vaig tenir una sessió amb els alumnes de català de la professora Marcos-Llinàs. Són deu estudiants de romàniques i polítiques. Ells en anglès i jo en català, vam anar dialogant sobre la novel·la, la llengua, la dictadura franquista...

El Simposi de Cultura Catalana, que, gràcies a l'entusiasme de la professora i amb suport de la Universitat de Missouri i l'Institut Ramon Llull, s'organitza cada dos cursos, va començar a les tres amb la meua intervenció. Em va presentar el professor asturià Luis Cuesta, lectura en paral·lel català i anglès amb la professora, seguida de la ponència i preguntes. Els alumnes de català es van veure reforçats pels de la Universitat de Truman, que hi van acudir amb dos professors, Tom Capuano i Maria Antònia Martí Escayol, la qual va intervenir en el simposi amb la ponència *Catalonia: Should it be an independent state?* Els alumnes de Mònica Marcos-Llinàs van practicar el seu aprenentatge presentant en català els seus *powerpoints* sobre diversos temes de cultura catalana.

Un col·loqui molt animat

El viatge de Colúmbia a Chicago i d'allí a Washington suposa unes quantes hores i vaig arribar a la Universitat de Georgetown només uns tres quarts d'hora abans de la sessió, convocada a les dues. Em va rebre Charles Nagel, un jove nord-americà que parla un català perfecte. És ell qui en fa les classes al departament de romàniques, dins d'una universitat de molt prestigi fundada pels jesuïtes. El campus és, també, molt gran, i se situa a l'elegant barri del mateix nom que la universitat, elevat a dalt d'una riba del riu Potomac. La professora Tania Gentic, responsable de l'acte, ens va reunir en una de les sales del mateix departament, on van anar acudint una trentena de persones, entre alumnes i professors. El col·loqui va ser molt animat. M'envoltaven persones que havien llegit molt i que gaudien de la literatura. El tema durant el sopar va ser l'actualitat sobre Catalunya, el clam d'independència. Tania Gentic coneix bé Barcelona i es va animar a parlar català, encara que la seva especialitat dintre del departament d'espanyol i portuguès és la literatura comparada i la crítica literària. A la sortida plovia i els magnoliers florits havien deixat una capa de fulles rosades pels carrers.

En el món universitari dels Estats Units hi ha interès per la cultura catalana, en concret per la literatura, que inclou la llengua. A persones com Roser Caminals, Mary Ann Newman, Mònica Marcos-Llinàs, Tania Gentic i Charles Nagel els devem el fet d'existir fora de la nostra terra. ◆◆